

Lægdsruller for begyndere

Mange nystartede i slægtsforskning viger tilbage for at give sig i kast med lægdsrullerne. Det er synd, da de er en værdifuld kilde til at følge de mandlige slægtninge. Lægdsrulle systemet kan virke forvirrende, da reglerne for deres førelse er lavet om flere gange. Med anvisninger af nyttige hjælpeværktøjer, og et par praktiske eksempler, håber jeg at kunne hjælpe flere i gang med rullerne.

Jeg anvender følgende sider på nettet:

- <http://www.laegdsruller.dk/>
- <http://www.laegdsruller.dk/index.php/ind-og-ud-af-rullen-hvornar>
- <http://www.laegdsruller.dk/index.php/sog-laegd>
- <http://www.laegdsruller.dk/index.php/bogstaver-omregnet-til-ar>
- <http://www.laegdsruller.dk/index.php/laegd-nummer-navn-laegd>
- <http://www.salldata.dk/>

Jeg indsætter de oplysninger jeg finder i et Excel ark med følgende udseende:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Lægdsrulle			T = Tilgangsrulle; H = Hovedrulle;			SE = Statens Eksemplar; UE = Udskrivningskredsens Eksemplar;						
2				O = Omskrevet									
3													
4	Navn:			Født:			i						
5	Far:			Optages I lægdsrullen:			slettes:						
6													
7		bog-					lægd		gl. #	nyt	al-		
8	År	stav	rulle	Eks.	amt	lægd	#	opslag	#	#	der		note
9													
10													

Første eksempel er Hans Jørgensen født 1800-09-24 i Lyngby Frederiksborg amt som søn af Jørgen Pedersen.

Vi starter med "ind-og-ud-af rullen-hvornar":

Indtast venligst fødeår i intervallet 1752 - 1913

Fødeår :

Født i 1800, optaget i lægdsrullen 1800 og slettet i 1845.

Lægdsrullåret for alle ruller i 1800 begynder i november 1799 og slutter i oktober 1800.

Dernæst finder vi lægd med "sog-laegd":

Find sogn eller købstad
 Lyngby, Lyng-Frederiksborg, Frederiksborg

Indtast år i intervallet 1789 - 1931
 1800 Søg

Lyng-Frederiksborg, Frederiksborg i 1800:

1. sjællandske udskrivningsdistrikt i Frederiksborg amt, lægd nummer 10

Lægdsruller blev skrevet fra november 1799 til oktober 1800

Se lægdsrullen online her i 'Daisy':
 Frederiksborg amt, 1800 H, Landrulle / hovedrulle

Vi får nederst et link til rullen i Daisy. Klik på det.

Hvis "sog-lægd" ikke returnerer et link, kan man finde linket hos www.salldata.dk.
 Tryk på Scannede kilder, vælg type Lægdsruller og udfyld Amt/kreds.

Vis scannede lægdsruller

Vælg type: Lægdsruller

Amt/kreds: Frederiksborg

År: 1800

Årstal	Bogstav	Amt/kreds	Rulle	
1800	H	Frederiksborg	Hovedrulle	

Denne pakke indeholder flere amter!

Tryk på ikonet ud for Hovedrulle.

Lægd 10 starter på opslag 313 og på opslag 323 finder vi # 264 Hans som søn af Jørgen Pedersen. Han får samtidig et nyt nummer #225.

De fundne oplysninger indfører vi vores Excel ark:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Lægdsrulle			T = Tilgangsrulle; H = Hovedrulle;			SE = Statens Eksemplar; UE = Udskrivningskredsens Eksemplar;						
2				O = Omskrevet									
4	Navn:	Hans Jørgensen		Født:	1800-09-24		i	Lyng-Frederiksborg amt lægd 10					
5	Far:	Jørgen Pedersen		Optages i lægdsrullen:	1800		slettes:	1845					
7		bog-					lægd		gl. #	nyt	al-		
8	År	stav	rulle	Eks.	amt	lægd	#	opslag	#	#	der		note
10	1800	H	H	SE	Frederiksborg	Lyng-Frederiksborg	10	323	264	225	0		Lyng-Frederiksborg 25 sept

Lægdsrullerne findes i 2 udgaver. Udskrivningskredsens udgave og en central udgave (SE Statens Eksemplar). Det er SE udgaven som er scannet. Frem til 1862 blev der ført en Hovedrulle hvert

tredje år og en tilgangsrulle i de to mellemliggende år. Hvis der ikke er en note ved en indførelse skal man kunne finde personen i næste Hovedrulle. Ved at ændre årstallet i "sog-lægd" følger vi Hans frem til 1810 hvor der er en note:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Lægdsrulle			T = Tilgangsrulle; H = Hovedrulle;			SE = Statens Eksemplar; UE = Udskrivningskredsens Eksemplar;						
2				O = Omskrevet									
3													
4	Navn:	Hans Jørgensen			Født:	1800-09-24	i	Lynge Frederiksborg amt lægd 10					
5	Far:	Jørgen Pedersen			Optages i lægdsrullen:	1800	slettes:	1845					
6													
7		bog-					lægd		gl. #	nyt	al-		
8	År	stav	rulle	Eks.	amt	lægd	#	opslag	#	#	der	note	
9													
10	1800	H	H	SE	Frederiksborg	Lynge	10	323	264	225	0	Lynge 25 sept	
11	1804	B	H	SE	Frederiksborg	Lynge	10	92	225	193	3	Lynge	
12	1806	D	H	SE	Frederiksborg	Lynge	10	116	193	165	6	Lynge	
13	1810	G	H	SE	Frederiksborg	Lynge	10	104	165	123	9	51 j 331 (Bløvstrød)	

Noten under Opholdssted siger 51 j 331. Denne note betyder at han er flyttet til lægd 51 i år j og har fået nummeret 331. Da der ikke er angivet et Amts navn er det nye lægd i samme Amt.

I " bogstaver-omregnet-til-ar" finder vi årstallet for j:

Tast bogstav A - Ø:

Bogstavet J anvendes i årene:

- 1801
- 1812
- 1823
- 1834
- 1859
- 1885
- 1911
- 1937

undtagen fyn, hvor J blev anvendt for 1800 i stedet for 1801.

Første årstal efter 1810 er 1812, så det år bruger vi i "lægd-nummer-navn-lægd":

Skriv lægdets nummer: og året:

Lægd nr 51 findes i år 1812 følgende steder i landet:

Aal 1. jyske udskrivningsdistrikt Ribe amt
Avnsø 1. sjællandske udskrivningsdistrikt Holbæk amt
Blenstrup 3. jyske udskrivningsdistrikt Aalborg amt
Blovstrød 1. sjællandske udskrivningsdistrikt Frederiksborg amt
Døllefjelde 2. sjællandske udskrivningsdistrikt Maribo amt
Essenbæk 2. jyske udskrivningsdistrikt Randers amt
Flødstrup Fyns udskrivningsdistrikt Svendborg amt
Hejninge 2. sjællandske udskrivningsdistrikt Sorø amt
Hover, Tørrild, Vejle 1. jyske udskrivningsdistrikt Vejle amt
Kirke Hvalsø 1. sjællandske udskrivningsdistrikt Roskilde amt
Kvols 3. jyske udskrivningsdistrikt Viborg amt
Lodbjerg 2. jyske udskrivningsdistrikt Thisted amt
Skamby Fyns udskrivningsdistrikt Odense amt
Skorup 1. jyske udskrivningsdistrikt Aarhus amt
Stadil 2. jyske udskrivningsdistrikt Ringkøbing amt
Stenum 3. jyske udskrivningsdistrikt Hjørring amt
Tybjerg 2. sjællandske udskrivningsdistrikt Præstø amt

Da vi er på Sjælland og der ikke er anført et nyt udskrivningsdistrikt, skal vi til Blovstrød.

Vi bruger igen "sog-laegd":

Find sogn eller købstad

Indtast år i intervallet 1789 - 1931

Blovstrød i 1812:

1. sjællandske udskrivningsdistrikt i Frederiksborg amt, lægd nummer 51

Alle ruller blev skrevet fra maj 1811 til april 1812

Se lægdsrullen online her i 'Daisy':
[Frederiksborg amt, 1812 J, Landrulle / tilgangsrulle](#)

Og følger linket.

Eller via salldata:

Vis scannede lægdsruller

Vælg type:

Amt/kreds:

År:

Årstal	Bogstav	Amt/kreds	Rulle
1812	J	Frederiksborg	Tilgangsruille
Denne pakke indeholder flere amter!			

Vi finder Hans på opslag 61 med # 331. Som vedtegning er anført fra 10-123. Det betyder at han kommer fra lægd 10 og der havde # 123. Det er en baglæns reference.

Man kan altså følge en person både fremad og bagud hvis han eksisterer senere eller tidligere.

Vi følger nu Hans frem til han bliver slettet af rullen i 1846:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Lægdsrulle			T = Tilgangsruille; H = Hovedruille;			SE = Statens Eksemplar; UE = Udskrivningskredsens Eksemplar;						
2				O = Omskrevet									
3													
4	Navn:	Hans Jørgensen			Født:	1800-09-24	i	Lynge Frederiksborg amt lægd 10					
5	Far:	Jørgen Pedersen			Optages i lægdsrullen:	1800	slettes:	1845					
6		bog-					lægd		gl. #	nyt	al-		
7	År	stav	rulle	Eks.	amt	lægd	#	opslag	#	#	der		note
8													
9													
10	1800	H	H	SE	Frederiksborg	Lynge	10	323	264	225	0		Lynge 25 sept
11	1804	B	H	SE	Frederiksborg	Lynge	10	92	225	193	3		Lynge
12	1806	D	H	SE	Frederiksborg	Lynge	10	116	193	165	6		Lynge
13	1810	G	H	SE	Frederiksborg	Lynge	10	104	165	123	9		51 j 331 (Bløvstrød)
14	1812	J	T	SE	Frederiksborg	Bløvstrød	51	61		331	9		fra lægd 10 # 123
15	1813	K	H	SE	Frederiksborg	Bløvstrød	51	392	331	306	12		
16	1816	B	H	SE	Frederiksborg	Bløvstrød	51	419	306	282	15		
17	1819	E	H	SE	Frederiksborg	Bløvstrød	51	451	282	215	18		50 F 747 (Karlebo)
18	1820	F	T	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	197		747	18		fra lægd 51 215
19	1822	H	H	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	451	747	619	21		51 J 379 (Bløvstrød)
20	1823	J	T	SE	Frederiksborg	Bløvstrød	51	231		379	21		fra lægd 50 619
21	1825	L	H	SE	Frederiksborg	Bløvstrød	51	520	379	327	24		
22	1828	C	H	SE	Frederiksborg	Bløvstrød	51	536	327	283	27		
23	1831	F	H	SE	Frederiksborg	Bløvstrød	51	552	283	252	30		
24	1834	J	H	SE	Frederiksborg	Bløvstrød	51	565	252	221	33		50 L 884 (Karlebo)
25	1836	L	T	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	93		884	33		fra lægd 51 221
26	1837	M	H	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	98	884	767	36		Brønsholm
27	1840	P	H	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	453	767	689	39		Brønsholm
28	1842	S	H	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	446	689	572	42		afsked 1846

I 1820 flytter han fra Bløvstrød til Karlebo.

I 1823 flytter han fra Karlebo til Bløvstrød.

I 1836 flytter han fra Bløvstrød til Karlebo

I næste eksempel følger vi Niels Hansen som flytter fra en udskrivningskreds til en anden.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1	Lægdsrulle			T = Tilgangsrulle; H = Hovedrulle;			SE = Statens Eksemplar; UE = Udskrivningskredsens Eksemplar;						
2				O = Omskrevet									
4	Navn:	Niels Hansen		Født:	1790-05-30	i	Beldringe Præstø amt lægd 77						
5	Far:	Hans Olsen		Optages i lægdsrullen:		1790	slettes:	1835					
7		bog-					lægd		gl. #	nyt	al-		
8	År	stav	rulle	Eks.	amt	lægd	#	opslag	#	#	der		note
10	1791		H	SE	Vordingborg	Beldringe	40	285		95	1		
11	1792		H	SE	Vordingborg	Beldringe	40	261	95	86	2		til 32 D 149
12	1796	D	H	SE	Vordingborg	Udby	32	133		149	6		til 40 E 184
13	1797	E	T	SE	Vordingborg	Beldringe	40	182		184	6		fra 32_149
14	1800	H	H	SE	Vordingborg	Beldringe	40	386	184	102	10		
15	1804	B	H	SE	Præstø	Beldringe	77	200	102	76	13		
16	1806	D	H	SE	Præstø	Beldringe	77	255	76	59	16		til 68 F 341
17	1809	F	T	SE	Præstø	Egesborg	68	60		341	18		til 77 G 210
18	1810	G	H	SE	Præstø	Beldringe	77	194	210	151	19		
19	1813	K	H	SE	Præstø	Beldringe	77	193	151	120	22		
20	1816	B	H	SE	Præstø	Beldringe	77	187	120	98	25		
21	1819	E	H	SE	Præstø	Beldringe	77	242	98	66	28		til Frederiksborg 50 G 821
22	1821	G	T	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	74		821	30		
23	1822	H	H	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	456	821	685	31		
24	1825	L	H	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	486	685	599	34		
25	1828	C	H	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	502	599	496	37		
26	1831	F	H	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	516	496	433	40		
27	1834	J	H	SE	Frederiksborg	Karlebo	50	524	433	364	43		afsked 1836

I 1819 siger noten til Frederiksborg 50 G 821. Det betyder at Niels flytter fra Præstø Amt til Frederiksborg Amt, hvor han skal findes i lægd 50, år G = 1821, som nummer 821.

Efter 1861 droppede man Hovedrullerne og indførte i stedet Omskrevne ruller.

Hvis en person efter 11 år fortsat befinder sig i samme lægd, og ikke har været flyttet til et andet lægd i mellemtiden, overføres han til en Omskrevet rulle. 1865 Tilgangsrullen bliver således omskrevet i 1876.

Vores sidste eksempel er derfor en person som findes i en omskreven rulle.

Jens Hansen er født 1856-03-01 i Birkerød som søn af Hans Nielsen

Vi starter med "ind-og-ud-af-rullen-hvornar":

Indtast venligst fødeår i intervallet 1752 - 1913

Fødeår :

Født i 1856, optaget i lægdsrullen 1874 og slettet i 1894.

Vi skal derfor vide hvor Jens befandt sig i 1874.

Vi håber på Birkerød og leder efter lægd nummeret:

Find sogn eller købstad
Birkerød

Indtast år i intervallet 1789 - 1931
1874

Birkerød har ikke eget lægd i år 1874.
Året 1874 har bogstavbetegnelsen Z.

Det var mærkeligt. Vi må se nærmere på drop down listen:

The screenshot shows a web browser window with the URL www.laegdsruller.dk/index.php/sog-laegd. The page title is "Lægdsruller". A search form is visible, and a dropdown menu is open, showing the following list of parishes and their abbreviations:

- Birkerød
- Benløse
- Besser
- Bevtoft
- Biersted
- Bigum
- Billum
- Binderup
- Bindslev
- Birkende
- Birkerød**
- Birkerød vestre del
- Birkerød østre del
- Birket
- Bislev
- Bjergager
- Bjergby, Morsø Nørre, Thisted
- Bjergby, Vennebjerg, Hjørring
- Bjerge
- Bjergsted
- Bismønde

I 1874 var der to lægd i Birkerød, en østre del og en vester del. Da Jens er født i Ubberød tæt på Hørsholm gætter vi på Birkerød Østre del:

Find sogn eller købstad

Birkerød østre del

Indtast år i intervallet 1789 - 1931

1874

Søg

Birkerød østre del i 1874:

1. udskrivningskreds, lægd nummer 99

Se lægdsrullen online her i 'Daisy':

1. udskrivningskreds, 1874 Z, Landrulle / , Lægd 2 - 153

1. udskrivningskreds, 1874 Z, Landrulle / tilgangsrulle, Lægd 19 - 153

Eller via salldata:

Vis scannede lægdsruller

Vælg type: Lægdsruller

Amt/kreds: 1. Udskrivningskreds

År: 1874

Årstal	Bogstav	Amt/kreds	Rulle	
1874	Z	1. Udskrivningskreds	Landrulle. Omskrevet tilgangsliste Lægd 1	
1874	Z	1. Udskrivningskreds	Landrulle. Register til tilgangsliste. 1. lægd	
1874	Z	1. Udskrivningskreds	Landrulle. Tilgangsliste Lægd 1 Nr. 1 - 2199	
1874	Z	1. Udskrivningskreds	Landrulle. Tilgangsliste Lægd 1 Nr. 2201 - 4143	
1874	Z	1. Udskrivningskreds	Omskrevet 1885 Lægd 1	
1874	Z	1. Udskrivningskreds	Omskrevet 1885 Lægd 2 - 153	
1874	Z	1. Udskrivningskreds	Tilgangsrulle Lægd 1 - 18	
1874	Z	1. Udskrivningskreds	Tilgangsrulle Lægd 19 - 153	

Vi gennemlæser lægd 99 i 1874 uden at finde ham.

For en sikkerheds skyld gennemlæser vi også lægd 99 i 1875, og der finder vi ham.

Han har fået 5 kr. i bøde for at melde sig et år for sent. Da han ikke er afskediget og ikke er flyttet til et nyt lægd skal han kunne findes i 1886 i den Omskrevne 1875 rulle.

God fornøjelse med Lægdsrullerne
2017-03-25

Jan Andersen